

Een school met een vernieuwend concept
Ineke van Sijl / www.kpcgroep.nl
Ellen Doornbosch / www.kuster-mulder.nl

VAN VISIE TOT SCHOOLGEBOUW

Een school met pit! En dat zie je!

Een school met een vernieuwend concept

In april 2005 gaf Stichting Batavorum het startsein voor het ontwikkelen van een nieuwe basisschool in Elst. Het begon met het aanstellen van een directeur die de opdracht kreeg een school neer te zetten met een vernieuwend en uitdagend onderwijsconcept.

Als adviseur werd één van de ontwikkelaars van TOM: Onderwijs Anders, thans werkzaam als adviseur bij KPC Groep, uitgekozen om dit proces te begeleiden. In augustus zou de school starten; haast was dus geboden. Daartoe is een stroomschema ontwikkeld zodat - ondanks de tijdsdruk - toch elke stap genomen kon worden.

In korte tijd werd het onderwijskundig concept op basis van TOM: Onderwijs Anders in de steigers gezet; recht doen aan verschillen tussen kinderen, ontwikkelingsgericht onderwijs, werken vanuit thema's, inrichten van een krachtige leeromgeving. Na twee maanden, in augustus, kwamen de eerste leerlingen. De school startte in een tijdelijke behuizing; een stijlvol oud gebouw. Mooi om het concept uit te proberen, verder te ontwikkelen en ervaringen op te doen die verwerkt kunnen worden in de indeling en inrichting van het nieuwe gebouw. De Elstar trekt samen op met collegaschool de Boemerang in Huissen, die ook aan een vernieuwend concept werkt en over ruim een jaar een nieuw gebouw betreft.

Het gebouw van de Elstar was al getekend voordat de school van start ging; gelukkig zijn er nog belangrijke aanpassingen gedaan om recht te doen aan het concept.

Zo heeft elke unit een doorgebroken ruimte (voorheen twee klaslokalen). De Elstar is onderdeel van De Zon, een multifunctioneel centrum in de wijk Westeraam en is vanaf augustus 2007 in gebruik.

Wat kinderen doen is leidraad

Wezenlijk onderdeel van het concept is dat kinderen kansen krijgen om ontdekkend te leren, samen te werken, te kiezen uit rijke activiteiten en zelf te plannen. Ze worden begeleid door meerdere volwassenen en krijgen directe feedback op hun werk. Dat alles is zichtbaar in het gebouw: grote diversiteit aan plekken om te werken, te spelen en te ontdekken.

De kinderen verblijven maar een klein deel van de tijd in hun basisgroep. In de overige tijd werken ze in alle ruimtes van de unit in wisselende samenstellingen aan een programma dat voor elke leerling anders kan zijn.

Werken in units

De school is onderverdeeld in units; in elke unit zijn ongeveer 90 kinderen verdeeld over 3 basisgroepen. Elke basisgroep heeft een ontmoetingsplek in de unit waar kinderen elkaar enkele keren per dag in de kring ontmoeten.

Elke unit heeft een grote ruimte (2 doorgebroken lokalen), een ruimte ter grootte van een klaslokaal en centrale ruimtes buiten de lokalen.

Basisgroepsruimte

Planbord

Elke dag start men met een inloop en vervolgens gaat men in de kring. Er is gekozen voor een vaste vorm van 'bakbanken' in elke basisgroep, waarop kinderen zitten en met bakken erin die als bergruimte dienen. Geen gesleep met stoelen, maar rustig in de kring komen zitten. Is er geen kring dan wordt die ruimte gebruikt als hoek waar verschillende activiteiten plaats kunnen vinden.

In elke kring hangt een prikboard dat dient als themaboard. Alles wat te maken heeft met het thema wordt daar opgehangen en neergezet. Er zijn geen schoolborden, wel enkele kleine whiteboards die gebruikt worden bij instructies. Kinderen plannen hun werk grotendeels zelf; dat doen ze op een groot planbord waarover elke basisgroep beschikt. Tevens geeft de leerkracht daarop aan voor welke instructie een kind in welke ruimte verwacht wordt. Tijdens de werkmomenten verdelen de kinderen zich over alle ruimtes in de unit.

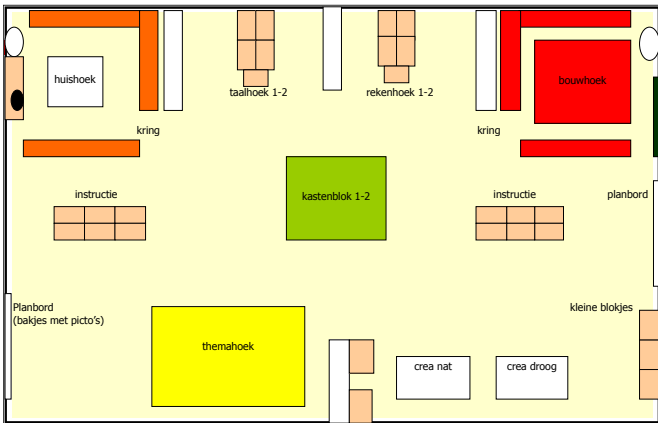
In elke unit werken verschillende functionarissen nauw met elkaar samen: leerkrachten, assistenten, LIO-ers en studenten. Elk unitteam is verantwoordelijk voor het onderwijs in de unit; taken en rollen worden besproken en verdeeld.

Wie geeft instructie, wie loopt de rondjes om de kinderen te ondersteunen, wie voert reflectiegesprekken met kinderen, wie observeert en registreert de ontwikkeling van de kinderen, wie bereidt een thema voor, wie richt een bepaalde hoek in?

Indeling en inrichting van ruimtes

Vanuit het concept is behoefte aan variëteit aan ruimtes die flexibel ingericht en gebruikt kunnen worden. De lokalen binnen de unit zijn hetzelfde van opzet en indeling, maar in elk lokaal bevinden zich andere hoeken. Daardoor ontstaan er meer mogelijkheden. Sommige hoeken zijn standaard, andere wisselen per thema. Ook is er in de unit plaats

voor instructie en voor stilwerken. Er is een duidelijke structuur en indeling van de plaatsing van meubilair. Om éénvormigheid te voorkomen is gekozen voor lokaalspiegeling. Dat geeft herkenning en verrassing, maar ook overzicht, rust en ruimte! Het geeft een veilig gevoel en alles is prima te vinden. (zie plattegrond)

Rust in ruimte = rust + ruimte

De materialen staan in open kasten, zodat meteen duidelijk te zien is waar wat ligt en staat. Er zijn vaste kasten die dienen als magazijn voor elk lokaal; alles binnen handbereik. Op de Elstar heeft elk kind een eigen portfolio. Deze hebben ook een vaste plaats in grote witte kasten die de kring scheiden van de rest van het lokaal. De kinderen hebben geen vaste plaats, maar kunnen kiezen uit werken alleen of aan een groepstafel.

Aandacht voor kleur en licht

Er is gekozen voor drie warme hoofdkleuren (geel, oranje, en rood) en één accentkleur (groen). Er zijn gele, oranje en rode lokalen met, in het midden van het lokaal, appelgroene

kastenblokken waarop de kinderen hun werk kunnen laten zien en waar elk kind een eigen laasje heeft. De drie hoofdkleuren vormen samen één unit. De kleuren worden doorgevoerd in de aankleding van de lokalen. Alle kleine elementen zijn appelgroen om een speels effect te geven aan het geheel.

Er zijn knalrode vloeren in de gangen, rode toiletten en een groene muur in het trappenhuis en in het documentatiecentrum. De naam en het logo van de Elstar komen overal in het gebouw terug. Op een centrale plek is het documentatiecentrum dat de naam 'het klokhuis' heeft gekregen.

De inrichting is uiteraard geheel in stijl in kleur en meubilair. Hier kunnen kinderen samen of alleen aan het werk. Hier komen een digitaal schoolbord en boekenkasten die in de ruimte geplaatst zullen worden. Er is bewust gekozen om in elke unit 1 digitaal schoolbord te plaatsen, immers digitale borden in elke groepsruimte werkt frontaal bordgericht onderwijs in de hand, bovendien is het gezien het gebruik helemaal niet nodig.

Pure materialen in stijl

Voordat het gebouw werd ingericht, heeft het team moodboards (sfeerborden, waarop teamleden hun voorkeuren voor kleuren en materiaal kenbaar maken) gemaakt. De Elstar-appel werd leidraad voor het gebouw. Bij binnenkomst is direct te zien wie er werken op de Elstar. Er is gekozen voor een fotopostvakkenkast. Alle teamleden hebben hun eigen postvak met daarop een portretfoto. Een bijzonder detail zijn de prikboarden, gemaakt van appelkisten. Deze hangen door de hele school. Het team is jong en fris en dus is er een hippe teamkamer. Je kunt er ontspannen zitten, even overleggen, met elkaar lunchen, of hangen aan de hoge tafels.«

Een school met pit! En dat zie je!

Scholen die belangstelling hebben voor het traject 'Van visie tot gebouw' kunnen zich via de website www.kpcgroep.nl aanmelden voor de werkconferentie op 18 april van 10.00 - 16.00 uur bij KPC Groep in 's-Hertogenbosch. Tijdens de werkconferentie krijgt men praktische handvatten om te komen tot een passend huisvestingsconcept op basis van een doordachte visie.

Gele kring

"Het klokhuis"

Teamkamer